

AVINOR PENSJONISTFORENING (APF)

SENTRALSTYRET

POSTBOKS 150, 2061 GARDERMOEN

Oslo, 2009, 10.12

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 DEP
0030 Oslo

VERDIGHETSGARANTI I ELDREOMSORGEN – HØRINGSNOTAT – FRIST 29. OKTOBER 2009

Høringsnotatet har gode intensjoner. Å innføre begrepene "verdighet" og "verdighetsgaranti" er positivt, men ord alene endrer ikke den nåværende eldreomsorg til det bedre, og heller ikke vage og uforpliktende formuleringer.

Vi har festet oss ved at det flere steder i notatet bemerkes at brukerne innen eldreomsorgen stort sett er tilfreds med den høflighet, respekt og overholdelse av taushetsplikten m.m. som personellet viser. Det er veldig positivt.

Det er negativt at det innen eldreomsorgen er personellmangel og ikke minst mangel på relevant kompetanse hos en del av personellet.

For å gi begrepene "verdighet" og "verdighetsgaranti" innhold etter intensjonene, er dette et felt det må satses på. Det er en alvorlig svikt når en bruker ikke får skift fordi det ikke er personell nok, eller ikke får utført andre tjenester fordi personellet mangler den kompetanse som kreves. Som et eksempel på det siste nevnes palliativ behandling. I slike tilfeller står man overfor mangel på "verdighet" i eldreomsorgen. Det bør derfor innføres en plikt for kommunene til å sørge for nok personell og personell med relevant kompetanse. Minste normer for et personelloppsett, må fastsettes av statlige helsemyndigheter. Se forslag til tekst.

Terskelen for å komme inn på sykehjem er varierende og stort sett høy. Det samme kan gjelde innen andre deler av eldreomsorgen. Søknader behandles og vurderes ut fra om "han eller hun har behov for det". Et kriterium må man ha og et skjønn må utøves, men det er stor usikkerhet knyttet til prosessen. Det formodes at kommunelegen blir konsultert, når det innstilles på ikke å godta en søknad. Såfremt kommunelegen er enig i innstillingen,

foreslås at vedkommendes fastlege eller legen som har gitt attesten også konsulteres, så søknaden kan vurderes sammen av de to med best faglig kompetanse. Se forslag til tekst.

Normalt liv for eldre vil være også å komme ut i frisk luft fra hjemmet eller en institusjon. Det forutsettes i forslag til forskrift, men formuleringen er passiv, istedenfor aktiv. Tiltaket skal ikke være en salderingsfaktor. Se forslag til tekst.

Forslag til tekstendring i Kommunehelsetjenesteloven:

§ 2-1 (Rett til helsehjelp) tillegg til annet ledd og nytt 3. Ledd:

Enhver har rett til .....

Enhver har rett til et verdig tjenestetilbud når han eller hun har behov for det på grunn av sykdom, funksjonshemming, alder eller av andre årsaker. *Er det tvil om en søker tilfredsstillende kravene etter at kommunelegen har sett på saken, skal fastlegen eller den lege som har anbefalt søknaden også konsulteres.*

Kommunen har plikt til å sørge for tilstrekkelig med personell, herunder personell med relevant faglig kompetanse. Minstenormer for personelloppsettet, fastsettes av statlige helsemyndigheter.

Helsetjenesten .....

.....

Merknader til forslaget:

Fastlegen kommer normalt først inn i prosessen, når søknaden er avgjort med avslag. Forslaget vårt tar sikte på at kommunelege og fastlege sammen kan vurdere søknaden før endelig avslag gis, og man deretter som regel står overfor en klageprosess som koster tid, penger og andre ressurser. I en vurderingsprosess mellom kommunelege og fastlege, vil det ikke kunne argumenteres med personellmangel eller manglende ressurser. En slik ordning "fører til at kommunens mulighet til å avslå tjenestetilbud med begrunnelse i ressursituasjon og tilgang på personell innskrenkes". Se nederst på side 15 i høringsnotatet. Etter vårt skjønn vil forslaget være langt sikrere, enn bare å innføre begrepene "verdighet" og "verdighetsgaranti".

Det er kommunene som har hånd om eldreomsorgen. Da bør også kommunene ha ansvaret for, at det er tilstrekkelig med personell. Det er ikke medisinsk eller etisk forsvarlig ikke å ha personell på dag- og natt-tid som innen kort tid kan ta seg av beboere som trenger hjelp.

